

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

ROESBRUGGE WUG (SG_R3_IJZ_08)

POPERINGE

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Roesbrugge WUG” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Poperinge

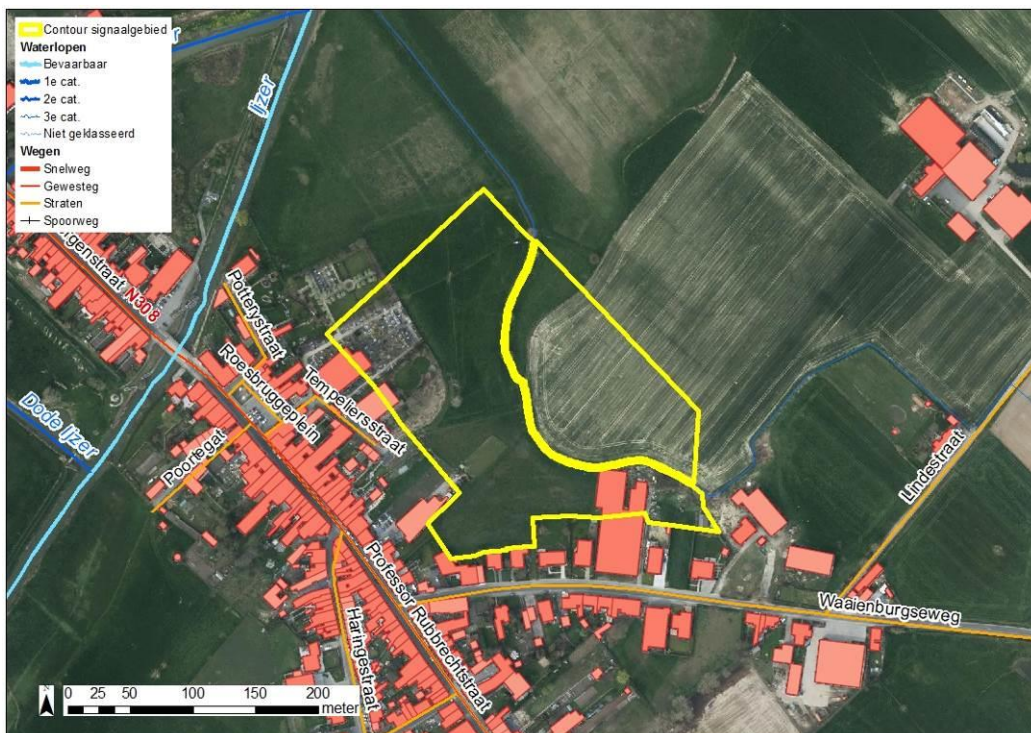
Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Gelegen op rechteroever van de IJzer in het noordoostelijk deel van Roesbrugge-Haringe, deelgemeente van Poperinge, ten noorden van de Waaienburgseweg en ten noordoosten van de Professor Rubrechtsstraat.

Bekken: IJzerbekken

Betrokken waterlopen: IJzer BV70 (VHAG-code 1201; bevaarbare waterloop-beheerder: Waterwegen & Zeekanaal NV)

Oppervlakte: 4,84 ha

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

De bestemming in het signaalgebied is hoofdzakelijk woonuitbreidingsgebied (code 0100) en een klein stukje woongebied (code 0100).

Globale beschrijving:

Huidige staat van ontwikkeling

Grotendeels onbebouwde zone

Bodemgebruik

Landbouw – weiland, bedrijventerreinen en tuinen van woningen

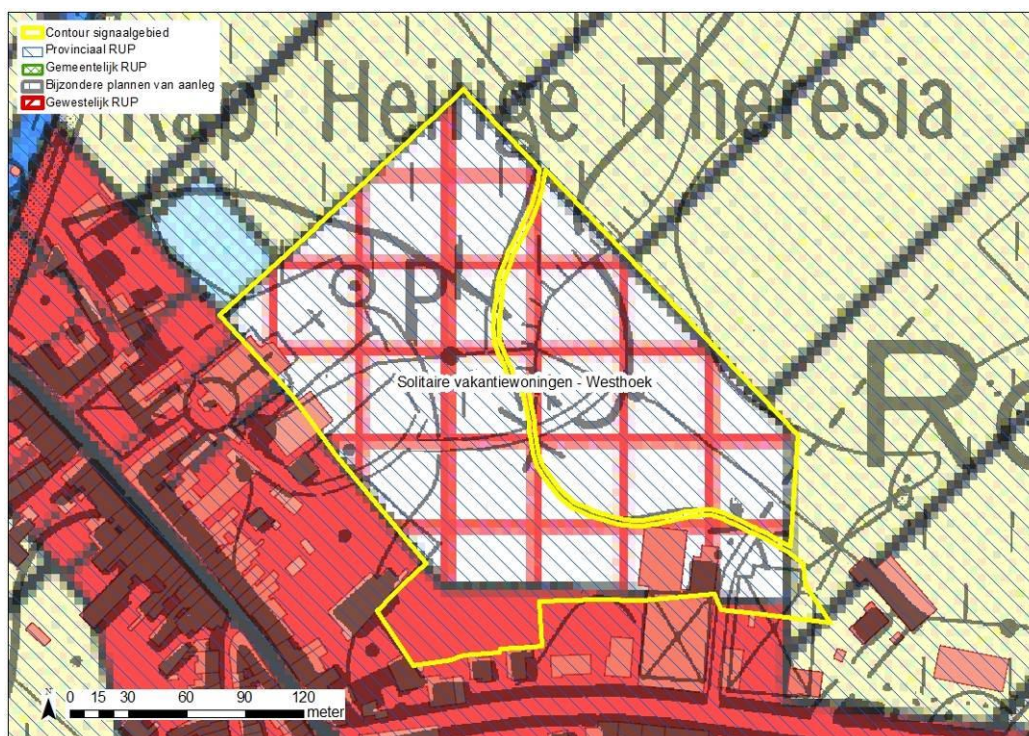
Vergunningstoestand

Ontwerp startbeslissing signaalgebied Roesbrugge WUG

Voor het serrecomplex in het zuidelijk deel van het signaalgebied werd een bouwvergunning bekomen voor het slopen. Enkel een loods binnen de contour van het signaalgebied zou behouden blijven. Deze staat waarschijnlijk in functie van de landbouwexploitatie van het WUG en het achterliggende landbouwgebied. In de plaats van de serres zijn tegenaan de Waaienburgseweg enkele woningen te verwachten binnen een goedgekeurde verkaveling. Deze liggen weliswaar buiten het signaalgebied en buiten de overstromingscontouren.

De begraafplaats ligt deels in het woonuitbreidingsgebied (binnen de contour van het signaalgebied), deels in zone voor openbaar nut en landbouwzone (buiten de contour van het signaalgebied). De begraafplaats kan behouden blijven, mits er geen gebouwen of ophogingen in komen.

De loods van de elektrozaak is vergund binnen de 100 meter woongebied met cultureel-historische en/of esthetische waarde. De tuin achter de loods ligt in het WUG. De tuin ligt wel binnen het kadastraal perceel van de loods. In principe mag er niet 'vertuind' worden. De grens van de contour van het signaalgebied wordt tot aan de grens van het woongebied getrokken.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Groot-schalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 3/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering IJzerbekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Het signaalgebied is geselecteerd omdat woonuitbreidingsgebied gelegen langs de IJzer gelegen is in een zone met een grote en middelgrote overstromingskans. Hoewel in de bindende bepalingen van het GRS een open-ruimte functie wordt voorzien t.h.v. waterloop WY.25.A bestaat nog geen zekerheid van definitieve schrapping als woon(uitbreidings)gebied. Daarom is beslist het gebied te prioriteren als signaal/motivering tot definitief schrappen bij opmaak van het RUP.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. De afbakening gebeurde op basis van de perceelsgrenzen van het kadaster, de grenzen van het woonuitbreidingsgebied bepaald in het gewestplan en de huidige staat van ontwikkeling.

De serre binnen de contour van het signaalgebied kreeg een sloopvergunning. Het gebouwtje ernaast staat waarschijnlijk in functie van de landbouwexploitatie van het WUG en het achterliggende landbouwgebied en blijft binnen de contour van het signaalgebied behouden.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Het signaalgebied is hoofdzakelijk gelegen binnen de ORL-overstromingsgevaarkaarten. Het gebied rond de waterloop VHAG 1441 (WY.25.A.) krijgt zeer frequent (statistisch gezien eens om de 10 jaar) te maken met overstromingen. Er zijn iets uitgebreidere contouren voor overstromingen die statistisch gezien slechts eens in 100 jaar voorkomen. Bij zeer uitzonderlijke overstromingen is er slechts beperkte uitbreiding van de overstromingscontouren.

Zones die in het recent verleden (2005, 2007, 2008 en 2011) effectief zijn overstroomd (ROG) zijn in het signaalgebied vooral in het meest noordoostelijk deel rond de waterloop VHAG 1441 (WY.25.A.) terug te vinden.

De totale oppervlakte van het recent overstroomde gebied met betrekking tot het signaalgebied is hoogstens 0.9 ha.

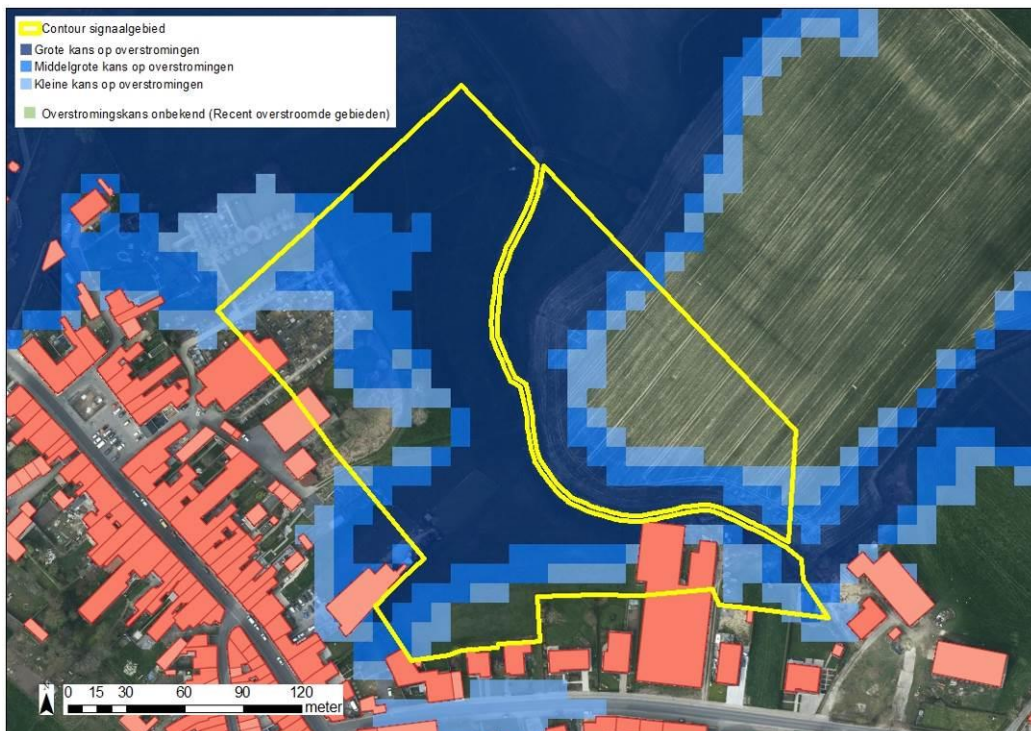
¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

OWKM/Specifieke modelleringstudies:

Een recente studie[1] van het Waterbouwkundig Laboratorium geeft invulling aan de Europese Overstromingsrichtlijn (2007/60/EG) voor onder meer het IJzerbekken. De huidige studies zijn regionale studies die de start analyses zijn voor meer gedetailleerde specifieke project studies. De resultaten van de studie laten beleidsmakers toe om onderbouwde keuzes te maken in het overstromingsrisicobeheer van onder meer het IJzerbekken.

[1]Blanckaert, J.; Gullentops, C.; Franken, T.; Bogman, P.; Swings, J.; Pereira, F.; Vanderkimpen, P.; Verwaest, T.; Mostaert, F. (2015). Overstromingsrisicobeheerplannen in Vlaanderen: rapport ORBP Leie, Bovenschelde, Gentse Kanalen, IJzer en Kanaal Charleroi. Versie 4.0. WL Rapporten, 13_098. Waterbouwkundig Laboratorium: Antwerpen. IX, 143 p. pp.

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

Voor het ORBP van de bevaarbare waterlopen zijn er geen kaarten opgemaakt met lage, gemiddelde of hoge klimaatprojectie wegens een te grote onnauwkeurigheid.

De klimaattoets werd wél binnen het ORBP-model ingecalculeerd bij de bepaling van de schade.

3.2 Bespreking watersysteem

Hydrografische beschrijving

Ontwerp startbeslissing signaalgebied Roesbrugge WUG

Het signaalgebied is gelegen in het afwateringsgebied van de IJzer (en zijlopen) uitwaterend in de Ganzenpoot te Nieuwpoort. De deelgemeente Roesbrugge-Haringe waar het signaalgebied gesitueerd is, ligt dicht bij de grens met Frankrijk. Hier heeft de IJzer een breedte van 8 tot 10 m wat relatief smal is ten opzichte van de 20-25 m ter hoogte van de monding in Nieuwpoort. Geregeld vinden er overstromingen plaats in de IJzerbroeken. De oorzaak is het beperkte verhang van de IJzer op Vlaams grondgebied. Bij een piekafvoer vanuit Frankrijk, waar de IJzer een sterk verhang heeft, treedt door het beperkte verhang in Vlaanderen opstuwing op, in afwachting van de lozing van voldoende water via de IJzermonding naar zee

Reliëf

Het digitaal hoogtemodel toont dat het signaalgebied nog net binnen de kustpolders gelegen is. De kustpolders hebben een zeer zwak reliëf. De gemiddelde hoogteligging is ongeveer 4 m met als hoogste punten 5 m. Het aanwezige microreliëf met hogergelegen kreekruigen en lagergelegen poel- of komgronden heeft rechtstreeks te zien met het ontstaan van de polders.

Het digitaal hoogtemodel van het plangebied laat toe een inschatting te maken van oppervlakte en volume bij verschillende overstromingshoogtes.

De meetgegevens in Haringe zijn effectief gemeten waarden, deze in Roesbrugge zijn ingeschat vermits de meetreeks daar te kort is. Het signaalgebied ligt in de overstromingsvlakte ter hoogte van Roesbrugge. Het is dus een veilige aanname te vertrekken vanuit deze waarden.

De niveaus uit de watertoetskaarten lijken, na terugkoppeling met het Waterbouwkundig Laboratorium, op deze plaats wat laag ingeschat, dus is het veiliger te vertrekken van de historische waarden.

Inschatting op basis van historische waterstanden: max. 6,27 mTAW (debiet 106 m³/s) te Haringe komt ongeveer overeen met 5,92 mTAW te Roesbrugge en een overstroombare oppervlakte van 23.000 m² en overstroomd volume van 20.000 m³ in het signaalgebied.

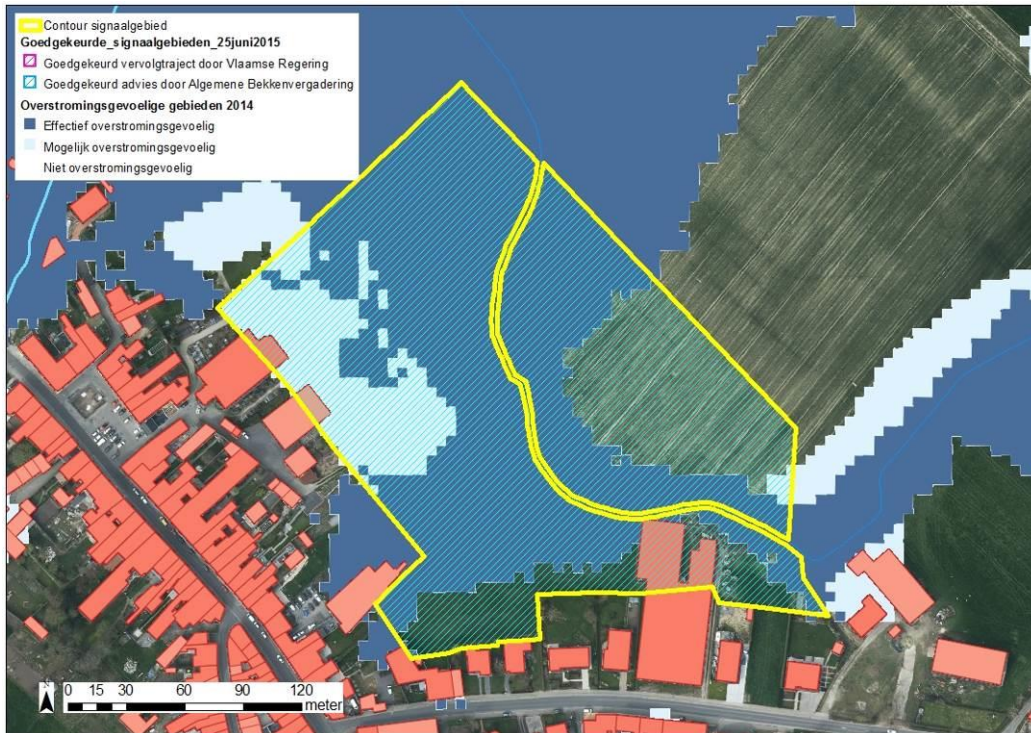
Juridische toets

De watertoetskaarten zijn bij besluit van de Vlaamse Regering juridisch vastgelegd. De kaart wordt gehanteerd als instrument om te beoordelen of een project al dan niet een mogelijke significante invloed heeft op het watersysteem waarvoor een advies van de bevoegde waterbeheerder noodzakelijk is.

- Overstromingsgevoelige gebieden

De kaart van de overstromingsgevoelige gebieden wordt regelmatig geactualiseerd. Op 1 juli 2014 keurden de bevoegde ministers een aangepaste kaart van de overstromingsgevoelige gebieden goed. De nieuwe kaart is van toepassing vanaf 1 september 2014. De nieuwe kaart is te raadplegen via de geoloketten van het AGIV (www.geopunt.be) en www.waterinfo.be.

Een deel van het nog niet ontwikkelde woonuitbreidingsgebied, meer specifiek de ruime omgeving rond waterloop VHAG 1441 (WY.25.A.) ligt in effectief overstromingsgevoelig gebied. De omgeving van de begraafplaats ligt in mogelijks overstromingsgevoelig gebied. Bij de uitvoering van de watertoets is het advies van de waterbeheerder nodig voor het begroten van het schadelijk effect op het watersysteem. Voor de gebieden die effectief overstromingsgevoelig zijn, moeten op zijn minst compenserende maatregelen opgelegd worden bij de ontwikkeling van dit gebied. Het zuiden en het oosten van het gebied zijn locaties die niet overstromingsgevoelig zijn.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Waterbeheerder Waterwegen en Zeekanaal (WenZ)

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

A) Ruimtelijk(e) structuurplan(nen)

In het GRS staat dat het noordelijke gelegen WUG van Roesbrugge, achter het Roesbruggeplein zal geschrapt worden gezien de nabije ligging van de IJzervallei (cf. bindend gedeelte GRS). Er werd nog geen RUP opgemaakt om het WUG te schrappen.

B) Andere relevante plannen van ruimtelijke ordening

Er is geen BPA of RUP van toepassing op het gebied.

4.3 Lopende initiatieven:

Voor het serrecomplex in het zuidelijk deel van het signaalgebied werd een bouwvergunning bekomen voor het slopen. Enkel een loods binnen de contour van het signaalgebied zou behouden blijven. Deze staat waarschijnlijk in functie van de landbouwexploitatie van het WUG en het achterliggende landbouwgebied. In de plaats van de serres zijn tegenaan de Waaienburgseweg enkele woningen te

verwachten binnen een goedgekeurde verkaveling. Deze liggen weliswaar buiten het signaalgebied en buiten de overstromingscontouren.

De begraafplaats ligt deels in het woonuitbreidingsgebied (binnen de contour van het signaalgebied), deels in zone voor openbaar nut en landbouwzone (buiten de contour van het signaalgebied). De begraafplaats kan behouden blijven, mits er geen gebouwen of ophogingen in komen.

De loods van de elektrozaak is vergund binnen de 100 meter woongebied met cultureel-historische en/of esthetische waarde. De tuin achter de loods ligt in het WUG. De tuin ligt wel binnen het kadastraal perceel van de loods. In principe mag er niet 'vertuind' worden. De grens van de contour van het signaalgebied wordt tot aan de grens van het woongebied getrokken.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Betrokken lokale besturen: 26/03/2015

In uitvoering van de visie van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) wil de stad Poperinge het gebied herbestemmen (=optie C). De stad Poperinge wil echter binnen zijn grondgebied blijven voldoen aan de woonbehoefte en wil het schrappen van het WUG in Roesbrugge binnen de bredere context van het grondgebied van de stad Poperinge bekijken.

GTO: 23/04/15

Naar aanleiding van de adviesvraag in het kader van vervolgstappen signaalgebieden van het CIW bracht het ambtelijk overleg op 23/04/2015 een gunstig advies uit over de fiche van het signaalgebied WUG Roesbrugge.

BBu 05/05/15

Het bekkenbureau bracht op 05/05/2015 een gunstig advies uit over de fiche van het signaalgebied WUG Roesbrugge.

ABV 13/05/15

Op 20/04/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

De beslissing luidt als volgt:

In de zitting van het schepencollege van 20 april 2015 werd de fiche voor het signaalgebied te Roesbrugge besproken.

Binnen de afbakening van het voorgestelde signaalgebied zijn de gronden op vandaag hoofdzakelijk bestemd als woonuitbreidingsgebied en een klein deel als woongebied.

In ons Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan, goedgekeurd op 4 november 2004, staat dat het deel WUG dat het signaalgebied omvat, geschrapt zal worden gezien de nabije ligging van de IJzervallei. Het is de bedoeling dat het gebied terug een openruimtefunctie zal krijgen.

Op vandaag is hier nog geen RUP voor opgemaakt.

Er wordt beslist een gunstig advies te geven op de afbakening van het signaalgebied te Roesbrugge.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Voor signaalgebied Roesbrugge WUG zijn volgende beleidsopties van toepassing:

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

- Overstromingen in het signaalgebied komen voor met een frequentie T10. Er wordt best niet in dit gebied gebouwd. In uitvoering van de visie van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) wordt het gebied best herbestemd (=optie C) naar een open ruimte invulling dit compatibel is met het watersysteem.
- Dit gemeentelijk planinitiatief kan kaderen in een ruimer RUP voor de kern van Roesbrugge. Hierbij kunnen de ontwikkelingskansen voor het kerkhof, de tuin van de elektrozaak en aanpalende percelen, alsook het kleine gedeelte gelegen in woongebied onderzocht worden.

B: maatregelen met behoud van bestemming

- Niet van toepassing

A: watertoets

- Niet van toepassing

Instrument:

Ruimtelijk uitvoeringsplan

Initiatiefnemer:

Stad Poperinge

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Overstromingen in het signaalgebied komen voor met een frequentie T10. In dit gebied is bebouwing niet gewenst. In uitvoering van de visie van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) wordt het gebied best herbestemd naar een open ruimte invulling die compatibel is met het watersysteem.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.